

TINERII ÎNTRE LIBERTATE ȘI LIBERTINAJ

Pe tot parcursul vieții pământești trebuie să trăim cu credința și convingerea că în Biserică toți suntem tineri, căci una este vârsta tinereții - cu aspirațiile și asperitățile ei inerente și firești - și altceva înseamnă a fi tânăr și receptiv din punct de vedere spiritual, adică în stare să primești mereu noi impulsuri, care te îmbogățesc și te împlinesc duhovnicește! Tinerii vin întotdeauna cu prospețimea și sinceritatea lor în modul de a aborda

adevărurile vieții, ceea ce ar putea fi un important ajutor acordat societății pentru a se putea elibera de servituțile dedublării.

Puritatea, curăția, sinceritatea, spontaneitatea și curajul tinerilor în analizarea, cu multă obiectivitate și imparțialitate, a problemelor lumii post-moderne pot veni în sprijinul maturilor și al vârstnicilor - care sunt generații rănite de atâtea experiențe negative și dureroase.

Aceștia, la rândul lor, i-ar putea apăra pe tineri de a mai trece din nou prin astfel de experiențe!

Tinerii trebuie să fie chemați să facă parte din viața de zi cu zi a slujirii Bisericii, căci fără ei cu siguranță că multe aspecte ale împlinirii și înaintării misiunii în social, de pildă, s-ar face cu mai multă dificultate! Ei trebuie să vină la un soroc firesc al existenței în cetatea creștină și-n Biserică, cu un „snop” și un „bucet” de fapte strâns legate cu firul de cicoare al dragostei de Dumnezeu și de semenii și să ni se prezinte ca parte a întregului Ecleziei.

Tinerii, cu a lor tinerețe spirituală - care trebuie să fie o stare a „duhului” iar nu doar a vârstei, sunt chemați să reevalueze atitudinea apologetic-mărturisitoare și misionară în aceste vremuri de acțiuni prigonitoare, concertate împotriva Bisericii într-un număr mare și variat dintre care amintim câteva cum ar fi: desacralizarea, secularizarea, libertinajul și laxismul religios, arghirofilia și hedonismul precum și iconoclasmul post-modern, cu care ne confruntăm în aceste zile!

Toate acestea duc la înmulțirea păcatului și a patimii, care ajung să fie considerate drept „firești” și „normale”, ori ele, de fapt, ne secătuesc și ne vlăguiesc, din punct de vedere duhovnicesc...

Pentru combaterea acestora este nevoie de canalizarea tuturor energiilor sufletești și trupești ale omului, cu mult discernământ, bineștiind că cei cu care ne luptăm sunt fără de trupuri, răcnind ca un leu căutând pe cine să înghită, și să facem toate acestea convinși fiind că suntem membrii Bisericii lui Iisus Hristos, pe care, potrivit asigurărilor Sale, nici porțile iadului nu o vor birui!

Vorbind, aici, de primenirea duhovnicească, ne referim la purificarea noastră duhovnicească ce trebuie să urmeze și să îplinească, în mod integral, învățătura Bisericii lăsată nouă moștenire de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care, prin glasul Scripturii și al Sfinților Părinți, ne arată nouă calea (unică și autentică) ce duce la mântuire, parcurgând drumul de la „Chip” la „Asemănare”, adică de la „Biserica luptătoare” spre „Biserica Triumfătoare” a Împărăției celei veșnice a Cerului, care nu este din lumea aceasta (a păcatelor) dar este pentru lumea aceasta (a păcătoșilor).

Propovăduirea și mărturisirea noastră nu trebuie să fie una de „ghetou” ci una săvârșită în tot locul și în tot ceasul, cu timp și fără timp, pentru a ajunge la o curățire și o desăvârșire a lăuntrului nostru și al interiorului sufletesc al aproapelui nostru, oricare sau ori de unde ar fi acesta! Zic toate acestea pentru că, mai nou, observ o stare de instaurare a ispitei și a păcatului comodității, a triumfalismului și a autosuficienței, toate fiind mânite de păcatul orgoliilor personale, adică a mândriei și a slavei deșarte. Energia rămasă după toată răvășirea noastră moral-duhovnicească o epuizăm prin provocarea și alimentarea patimii curiozității, a vanității, a satisfacerii plăcerilor și a păcatelor de tot felul, după care ajungem la deznădejdea celui prins cu geanta de droguri, ori la cea a sinucigașului - toate acestea din cauza diavolului care a reușit să ne înrobească, din punct de vedere psihic, moral-duhovnicesc, sufletesc și trupesc prin anihilarea pazei asupra celor cinci simțiri!

Tendințelor bine cunoscute de instituționalizare sau elitism, tinerii creștini trebuie să le opună smerita participare la suferințele, încercările și bucuriile celor mulți, acceptând să aibă puterea, dreapta socoteală și capacitatea de a dori să rămână mereu tineri, pentru a avea interesul și entuziasmul de a fi permanent în comuniune cu oamenii, în și prin Biserică!

În tot acest răstimp acordat, din bunătate divină, dobândirii mântuirii noastre, trebuie să învățăm foarte multe lucruri, în primul rând că nu suntem niciodată singuri, că Dumnezeu este mereu asupra fiecăruia dintre noi; să învățăm că trebuie să fim recunoscători celor care ne-au învățat, ne-au îndrumat și ne poartă de grijă și să nu-i judecăm pe cei care nu au putut fi alături de noi atunci când aveam nevoie...

Întâlnim, deseori, foarte multe categorii de tineri: unii smeriți, alții orgolioși sau nerăbdători, unii foarte entuziaști, alții foarte timizi, cu prejudecăți ori fără, și fiecare vine cu viața sa personală și cu o anumită personalitate la care noi (acolo unde este cazul) suntem chemați să contribuim la încreștinarea, la catehizarea, la împlinirea sau la desăvârșirea acesteia, având convingerea fermă că toți vor dobândi - în timp - ceva comun, și anume dragostea pentru Iisus Hristos și pentru aproapele, dragoste care trebuie să se materializeze în fapte concrete.

Pot părea cuvinte mari, însă credem că fiecare dintre cei care aspiră la împlinirea și împlinirea acestui deziderat sacru păstrează mereu rugăciunea pe care o spunem ca un salut: „Doamne Ajută!”. Cu toții suntem pelerini pe fața acestui pământ și, iată, ne-am oprit, în aceste zile și vremuri, la tinerii, mereu alții, care vor prelua pe mai departe activitățile și acțiunile Bisericii și vor crește și ei, așa cum am crescut și noi, vor zâmbi și ei așa cum am zâmbit și noi, vor (de) săvârși mereu noi și folositoare fapte, și, astfel, societatea creștină ori încreștinată va avea în viitor familii credincioase și monahi adevărați; rugându-ne ca toate să se întâmple cu voia lui Dumnezeu și cu nădejdea că vor fi spre mântuire!

În altă ordine de idei, referindu-ne, în cele ce urmează, la starea/situația sau ipostaza tinerilor aflați între libertate și libertinaj, vom susține faptul că, potrivit „Dicționarului Limbii Române” (DEX), libertatea este „posibilitatea de a acționa după propria voință; posibilitatea de acțiune conștientă a oamenilor în condițiile cunoașterii (și stăpânirii) legilor de dezvoltare a naturii și a societății; fr. liberté; lat. libertas”.

Libertinajul, în schimb, reprezintă „comportare/viață de libertate; desfrâu, destrăbălare; fr. libertinage”. Mulți tineri, și nu doar ei, înțeleg astăzi greșit cele două noțiuni, ajungându-se, în aceste condiții, chiar la a le confunda. Urmând cuvântul Sfântului Apostol Pavel din Epistola sa către Corinteni 6, 12 - „Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos” -, omul zilelor de azi (creștinul ortodox) ar trebui să înțeleagă că îi este permis absolut orice, dar că foarte puțin din tot ceea ce îi este permis îi este cu adevărat de folos.

Libertatea de a alege, cu bună conștiință și voință liberă, nu este ceva nou adus în lume de Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Cercetând și studiind Vechiul Testament, vom găsi în Deuteronom două versete în care libera alegere și libertatea sunt exprimate foarte clar - Deuteronom 30, 15: „Iată, eu vă pun astăzi înaintea viața și moartea, binele și răul” și Deuteronom 11, 26: „Iată, eu vă pun astăzi înaintea binecuvântare și blestem”. Observăm aici trei construcții antagonice care exprimă

aceleași două principii dintre care omul poate alege: binecuvântare-blestem, binerău, viață-moarte. După cum bine se știe, plata păcatului este moartea (Romani 6, 23: „Pentru că plata păcatului este moartea, iar harul lui Dumnezeu, viața veșnică, în Hristos Iisus, Domnul nostru”), păcatul însuși fiind asociat cu blestemul sau răul. Prin urmare, omul, de la crearea lui și până în zilele noastre, a avut întotdeauna de ales între voia lui Dumnezeu și păcat, între viață și moarte. Dumnezeu își iubește creația atât de mult, încât i-a dat libertate necondiționată, prezentându-i, prin prooroci, apostoli și prin Însuși Fiul Său, riscurile la care se supune cel ce Îi încalcă voia. Adagiul patristic spune: „Toate îi sunt cu putință lui Dumnezeu, afară de puterea de a-l sili pe om să-L iubească”, tocmai în asta constând esența libertății: să Îl iubești pe Dumnezeu fără să fii obligat să-L iubești, în mod necondiționat și dezinteresat.

Dar câți oameni din ziua de azi se gândesc de două ori înainte de a cădea în plasa propriilor dorințe? Câți oameni se mai întreabă ce este bine de făcut într-o anumită situație, și nu acționează sub primul impuls? Căci tocmai asta este libertatea, să poți acționa conștient și liber, după propria voință, dar în conformitate cu cei din jurul tău și cu legea morală.

A acționa după propria voință nu înseamnă să faci ce și cum te taie capul, ci înseamnă să gândești în ce fel i-ar putea afecta pe cei din jurul tău deciziile, acțiunile, toanele și chefurile tale. Libertatea este un dar dat de Dumnezeu, nu un drept... (Cf. Gheorghiu Remus Mihai - <http://ziarullumina.ro/cuvantul-tanarului-libertate-si-libertinaj-moral-44373.html> - 21.05.2009/18.05.2016).

Altfel spus, ce ne aduce nouă, tuturor, libertinajul? O scurtă bucurie, un entuziasm și o încântare de două săptămâni, după care fie vine despărțirea, fie vine vestea că fata este gravidă și că trebuie să facă avort și intră în stresul ăla groaznic. Cum să ascundă de părinți? Cum să facă rost de bani? Și chiar dacă au bani, după ce-or făcut avortul își iese din minți. Care sunt roadele: uciderea, neliniștea, după care, cred că 98% se și despart. Care sunt roadele? Aia este libertate?

Aceasta este diferența dintre libertate și libertinaj. Libertatea este veșnică, dar libertinajul este vremelnice și sfârșește în durere și în singurătate, iar la urmă, moartea. Asta este diferența pe scurt. Cine are de înțeles, înțelege, dar cine nu vrea să înțeleagă, oricâte cuvinte am adăuga nu-i va fi de folos. Dumnezeu să ne dea de la El înțelegerea cea bună și putere să urmăm gândul cel bun!

Cu alte cuvinte, deci, omul vechi, omul sufletesc, numește libertate puterea de a-și împlini voia proprie. Fiindcă mintea noastră este bolnavă și plină de confuzie, de păreri și credințe eronate. Pentru că viața noastră se desfășoară mai ales la nivelul psihismului, la nivelul omului sufletesc, cum spune Sfântul Apostol Pavel, și acolo libertatea înseamnă să fac ce vreau.

Da, omul vechi, omul sufletesc, numește libertate puterea de a-și împlini voia proprie. Da, așa ar fi dacă voia mea nu ar fi bolnavă. Dar dacă merg mai adânc și mă întreb: „Cine vrea în mine? Sunt liber să nu vreau ce vreau?”. Și voi descoveri că mai degrabă sunt împins, tras, mânat să fac ce fac atunci când cred că vreau eu. Avem nevoie să știm de la Dumnezeu și sfinții lui cât de bolnavă ne este voința. Voința noastră este ruptă, sfâșiată, contaminată. Părinții Bisericii spun că în noi există și se activează mai multe voințe, după cum alege omul, chiar dacă nu este pe deplin conștient, și anume: voința firii umane, voința persoanei, a ipostasului uman, voința lui Dumnezeu și voința vrăjmașului diavol. Voințele acestea, ne învață Sfântul Apostol Pavel, se activează după cum „umblă omul”: după trup sau după duh. Dacă umblă după trup, va voi ce-i dictează tiparele scrise în memoria trupului sau după sugestiile demonice care ne oferă strategii de împlinire a poftelor păcătoase.

Să ne întrebăm mereu și să ne arătăm Domnului: „Doamne, vreau eu ce cred că vreau? De unde îmi vine ce-mi vine să fac sau să spun?”. Și să aleg ca repere binefăcătoare sufletului și vieții mele poruncile lui Dumnezeu, împlinirea poruncilor după putere, după cât este cu putință fiecăruia, ne duce în Adevăr și Adevărul ne va face liberi. Nu mă încred în ce simt, nu mă încred în ce gândesc, nu mă încred în ce-mi vine, le supun pe toate oglinzii poruncilor sfinte. Asta nu înseamnă că stau mult în dilemă. Nu! Zic: „Doamne, asta Îți este plăcut Ție?”. Și n-am terminat bine cuvântul că deodată văd că fac invers decât îmi venea. De ce? Pentru că Duhul imediat îmi schimbă intenția.

Apoi, Spovedania deasă, împărțășania!

Prezența lui Dumnezeu în noi ne va ajuta.

Noi doar să îndreptăm gândul: „Doamne cum să fac?” și să ne tăiem voia după cum cerem în Tatăl nostru.

Apoi, ascultarea de părinți, când sunt temători de Dumnezeu și, mai ales, ascultarea de părintele duhovnic/duhovnicesc.

Sunt situații mai grele în care trebuie întrebat duhovnicul și duhovnicul este plecat la Bistrița. No, scrie-i! Scrie scrisoarea, pune-o la poștă și în drum spre casă primești răspunsul. Fie că ai citit într-o carte, fie că ți-a spus cineva, așa lucrează. Sau îți vine gândul cel bun (Monahia Siluana Vlad, Deschide cerul cu lucrul mărunț, Editura Doxologia, Iași, 2013, pp. 35-36). (Cf. Monahia Siluana Vlad - Cuvinte Duhovnicești -

<http://www.doxologia.ro/cuvinte-duhovnicesti/cum-gasim-adevarata-libertate-dece-o-confundam-cu-libertinajul> - 30.09.2014/18.05.2016).

Prin urmare, ceea ce caută tinerii este libertatea. Putem afirma acest lucru deoarece, în mod vizibil, tinerii caută să iasă cât mai repede de sub tutela părinților, caută să devină autonomi, să decidă ei înșiși asupra traiectoriei pe care trebuie să o ia modul lor de existență.

De aceea este tânărul mai rebel.

Ulterior, după trecerea timpului, el își dorește reversul. Nu mai vrea să fie de unul singur, de capul lui.

În vremea tinereții nu cunoaștem responsabilitatea, care este așa de grea. Odată cu trecerea timpului, responsabilitățile am putea spune că se înmulțesc, cresc împreună cu noi. De aceea, de foarte multe ori, dorim să mai fim o dată copii, lucru care nu se mai poate.

Tinerii fac adesea confuzie între libertate și libertinaj. În acele locuri nu primesc libertatea pe care o pot câștiga în Biserică. Aici apare marea dramă a tânărului. Nu se mai poate regăsi, se înstrăinează de el însuși, nimic nu-l mai mulțumește.

În această situație, tânărul vine către Biserică și se regăsește înaintea sfântului altar, înaintea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, înaintea Maicii Domnului și a sfinților. Aici se poate redescoperi. Dacă există cu adevărat libertate, atunci există numai în Dumnezeu și în Biserică: “Duh este Dumnezeu și acolo unde este Duhul Lui este și libertate”, ne spune Sfânta Scriptură. În Biserică, tânărul nu trebuie decât să fie liber. Nu trebuie să vadă aici un spațiu tradiționalist, închisat. Pentru că ortodoxia noastră nu este așa. În ortodoxia noastră, fiecare vine la Biserică fără constrângere, fără reținere și fără teamă. Aici, și numai aici, putem fi împreună fără să ne simțim stânjeniți, fără să ieșim din limitele decenței și ale bunului simț. Tinerii noștri ar trebui îndemnați mai mult să caute aceste realități în Biserică.

Poate că este nevoie de mai multă misiune în rândurile lor, ca ei să poată conștientiza toate aceste lucruri. Nu trebuie să fim insistenți în rugămințile noastre, pentru că ei vor înțelege, vor auzi chemarea și vor deschide ușa Bisericii. Așadar, Biserica este locul în care găsim de fiecare dată libertatea de a spune da dragostei Părintelui Atotiertător și Atotbun.

În concluzie, Biserica trăiește prin tineri. Ei sunt acel sânge proaspăt care pulsează în viața ei, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel.

În încheiere, dincolo de dilemele pe care le trăiesc zi de zi, ei, tinerii, sunt ai Bisericii. În sufletele lor se poate regăsi efigia, pecetea Mântuitorului Iisus Hristos, imprimată prin Taina Sfântului Botez. Este pecetea libertății. Ea strălucește cu adevărat numai în locul unde a fost dată, adică în Biserica Domnului nostru Iisus Hristos care este “Calea, adevărul și viața” (Pr. Conf. Univ. Dr. Picu Ocoleanu; Diac. Dr. Ioniță Apostolache).

Dr. STELIAN GOMBOȘ